

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6. Vtrum mors eius fuerit aliquid operata ad nostram salutem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

quia in eo consistit tota dispositio ciuitatis. AD TERTIVM dicendum, qd esse sacerdotem, conuenit homini ratione animae, in qua est ordinis character: unde per mortem homo non perdit ordinem sacerdotalem, & multo minus Christus, qui est totius sacerdotij origo.

Super Quaestiois 26. Articulum sextum.

In corpore ponitur una distinctio bimebris cum conclusionibus duabus iuxta numerum membrorum. Distinctio est simpliciter sumitur duabus significationibus, uel ut significat nullo addito, uel ut significat tota. Inter. Prima conclusio est, sumendo simpliciter primo modo: Corpus Christi uiuum, & mortuum fuit idem numero simpliciter. Probatur, quia fuit idem suppositiue, & sic loquitur Ath. Secunda conclusio est, sumendo simpliciter secundo modo: corpus Christi uiuum & mortuum non fuit idem numero simpliciter. Probatur primo, quia uita est de essentia corpori uiuentis: quae est praedicatum essentialis & non accidentale. Probatur secundo ex opposito: quia si diceretur remansisse totaliter idem, sequeretur qd non esset corruptum corruptione mortis, quod est haeresis Gaianitarum. Et ad hoc afferuntur auctoritates.

Quod 2. ar. 1. Et quod 3. ar. 4. ad 1. Et quod 4. q. 5.

1. s. me. tex. 13. tom. 3.

libo. de anima, tex. 9. & 7. meta. tex. 35. to. 2. & 3.

Circa med. illius. Incip. Ego arbitra bar.

li. 2. Topi. in illius. co. 1.

ARTICVLVS V. Vtrum fuerit idem numero corpus Christi uiuentis & mortui.

AD QVINTVM sic proceditur. Vt qd non fuerit idem numero corpus Christi uiuentis & mortui. Christus. n. uere mortuus fuit, sicut & alii hoies moriuntur: sed corpus cuiuscumq; alterius hominis, non est simpliciter idem numero mortuum & uiuum: quia differunt essentiali differentia: ergo neque corpus Christi, est simpliciter idem numero mortuum & uiuum.

¶ 2. Prater. Secundum Philo. in 5. Metaphy. Quaecumq; sunt diuersa specie, sunt et diuersa numero: sed corpus Christi uiuum, & mortuum, fuit diuersum specie, quia non de oculis aut caro mortui nisi aequiuoce, ut pater p. Philo. sophum in 2. de Anima, & 7. Metaphy. ¶ ergo corpus Christi non fuit simpliciter idem numero uiuum & mortuum.

¶ 3. Prater. Mors est corruptio quadam: sed illud quod corrumpitur corruptione substantiali, postquam corruptum est, iam non est: quia corruptio est mutatio de esse in non esse. Corpus ergo Christi postquam mortuum fuit, non remansit idem numero, cum mors sit substantialis corruptio.

SED CONTRA, est, qd Athanas. dicit in Epistola ad Epidetum: Circumscio corpore, & posato, & manducante, & laborante, & in ligno affixo, erat impassibile & incorporeum Dei uerbum, hoc erat in sepulchro positum: sed corpus Christi uiuum fuit circumscium & in ligno affixum. Corpus autem Christi mortuum fuit positum in sepulchro. ergo hoc idem corpus, quod fuit uiuum, fuit etiam mortuum.

RESPON. Dicendum, qd hoc quod dico simpliciter, potest accipi dupliciter. Vno modo, scilicet qd simpliciter idem est, quod absolute: sicut simpliciter dicitur quod nullo addito dicitur, ut Philo. dicit. Et hoc modo corpus Christi mortuum & uiuum, simpliciter fuit idem numero: dicitur enim aliquid esse idem numero simpliciter, quia est suppositio idem. Corpus autem Christi uiuum & mortuum, fuit suppositio idem: quia non ha-

buit aliam hypostasim uiuum & mortuum, praeter hypostasim uerbi Dei, ut supra dictum est. & hoc modo loquitur Athanasius in auctoritate inducta. Alio modo simpliciter idem est, quod omnino uel totaliter, & sic corpus Christi mortuum & uiuum non fuit simpliciter idem numero, quia non fuit totaliter idem, cum uita sit aliquid de essentia corporis uiuentis: est enim praedicatum essentialis, non accidentale: unde consequens est, qd corpus, quod definit esse uiuum, non totaliter idem remaneat: si autem diceretur qd corpus Christi mortuum totaliter idem remaneret, sequeretur qd non esset corruptum, corruptio dico mortis: quod est haeresis Gaianitarum, ut supra dicitur, & habetur in Decretis 24. q. 3. Et Damascenus dicit in 3. lib. qd corruptionis nomen duo significat, uno modo separationem a corpore, & alia inuisionem: alio modo perfectam dissolutionem in elementa. ergo incorruptibile dicere corpus Christi in ueritate dicere corpus Christi in ueritate saluati essemus: secundo autem modo corpus Christi fuit incorruptum.

AD PRIMUM ergo dicendum, qd corpus mortuum cuiuscumque alterius hominis, non remanet unitum alicui hypostasi permanenti, sicut corpus Christi mortuum. Et ideo corpus mortuum cuiuscumque alterius hominis, non est idem simpliciter, sed secundum quid: quia est idem secundum materiam, non autem idem secundum formam. Corpus autem Christi remanet idem simpliciter propter identitatem suppositi, ut dictum est.

AD SECUNDVM dicendum, qd quia idem numero dicitur aliquid secundum suppositum, idem autem specie est idem secundum formam, ubicumq; suppositum subsistit in una sola natura, oportet qd sublata unitate speciei, auferatur unitas numeralis: sed hypostasis uerbi Dei, subsistit in duabus naturis, & ideo quamuis in Christo non remaneat corpus idem secundum speciem humanam naturam, remanet tamen idem numero secundum suppositum uerbum Dei.

AD TERTIVM dicendum, quod corruptio & mors non competit Christo ratione suppositi, secundum quod attenditur unitas, sed ratione naturae, secundum quam inuenitur differentia mortis & uitae.

ARTICVLVS VI. Vtrum mors Christi aliquid operata sit ad nostram salutem.

AD SEXVM sic proceditur. Vt qd mors Christi nihil ope-

dit aliud manifestatum a philo. phia. qd fuit corruptio non sine generatione: corruptus quippe fuit homo: separatio a corpore, & nihil gentium est. Contra hos non loquitur licet, quae de unitate numerali corporis Christi nuntiat: & mortui tractat. & ueritate per se nota tradit. Nam si corpus Christi remansisset omnino idem quod prius, oporteret qd remansisset uiuum eadem uita, alioquin autem nihil illius fuisset nisi accidens, aut non totaliter remansisset idem, deficientem aliquam eius substantiam. Quod circa Scotus corpus Christi, tenet opinio idem quatenus est corpus, & non quatenus erat uiuum. Auctor autem alia forma genitum in Christi corpore tenet, si forma cadaveris, per quam erat corpus, quae naturalis ordo habet, ut semper corruptio unius sit generatio alterius, imo prius natura intendit generatio, qd corruptio. Et uita tantum in composito forma, iuxta peripateticam doctrinam bene peripateticam nouimus.

Super Quaestiois quinquagesima Articulum sextum.

In corpore ponitur una distinctio bimebris cum conclusionibus tribus. Distinctio est simpliciter sumitur duabus significationibus, uel ut significat nullo addito, uel ut significat tota. Inter. Prima conclusio est, sumendo simpliciter primo modo: Corpus Christi uiuum, & mortuum fuit idem numero simpliciter. Probatur, quia fuit idem suppositiue, & sic loquitur Ath. Secunda conclusio est, sumendo simpliciter secundo modo: corpus Christi uiuum & mortuum non fuit idem numero simpliciter. Probatur primo, quia uita est de essentia corpori uiuentis: quae est praedicatum essentialis & non accidentale. Probatur secundo ex opposito: quia si diceretur remansisse totaliter idem, sequeretur qd non esset corruptum corruptione mortis, quod est haeresis Gaianitarum. Et ad hoc afferuntur auctoritates.

In corpore una distinctio bimebris cum conclusionibus tribus. Distinctio est simpliciter sumitur duabus significationibus, uel ut significat nullo addito, uel ut significat tota. Inter. Prima conclusio est, sumendo simpliciter primo modo: Corpus Christi uiuum, & mortuum fuit idem numero simpliciter. Probatur, quia fuit idem suppositiue, & sic loquitur Ath. Secunda conclusio est, sumendo simpliciter secundo modo: corpus Christi uiuum & mortuum non fuit idem numero simpliciter. Probatur primo, quia uita est de essentia corpori uiuentis: quae est praedicatum essentialis & non accidentale. Probatur secundo ex opposito: quia si diceretur remansisse totaliter idem, sequeretur qd non esset corruptum corruptione mortis, quod est haeresis Gaianitarum. Et ad hoc afferuntur auctoritates.

te, vel in fieri, uel in facto esse. Prima conclusio est: De morte Christi in fieri, idem est iudicium quod de passione Christi. Declaratur, quia mors in fieri, fuit ipsa passio Christi: secunda conclusio est. Mors Christi in facto esse non potuit operari salutem nostram per modum meriti, sed efficientiae. prima pars in littera non probat: secundum de probat: Per mortem deitas non est separata a carne: ergo quicquid circa carnem Christi ab aia separata contigit, fuit nobis salutiferum: tertia conclusio est: Mors Christi operata est destruc-tioem utriusque: nostre mortis, scilicet anime & corporis. Probat: Mors Christi fuit prius proprio uitae: ergo effectus eius proprie est remotione uel impedimento aere uitae: ergo est remotione utriusque: mor-tis nre. Prima conclusio probatur: quia consideratur proprie alius eius effectus secundum similitudinem cause: secundum uero, quia uita, mors contra re: nre salutem consummatur. Et consideratur conclusio aucto-ritatibus. Adheret hic, quod mors in facto esse, tenet et parte corporis: nre aia mortis, sed corpus dr, & est mortuum. Et quia corpus Christi mortuum erat inanimatum, & me-ritum principaliter consistit in actu anime: sicut in littera p conuincit, p se noto reliquit: prima parte secundum conclusionis. q mors Christi in facto esse non potuit merite: erat. n. in corpore mortuo, in quo nullum erat principium merendi. Et quia erat in illo corpore mortuo principium efficientiae, deitas, ideo affectus q efficere potuit. et eo namq: q deitas corpore Christi ut instrumento utebatur, conuincit est, ut corpore illo affecto priuatione uitae uia est, ut organo ad causandam in nobis destructionem utriusque: mortis, uita illud: Qui mortem nostram merendo destruit.

rata sit ad nostram salutem. Mors enim est quaedam priuatio: est enim priuatio uitae: sed priuatio, cum non sit res aliqua, non habet aliquam uirtutem agendi. ergo non potuit aliquid operari ad nostram salutem. ¶ 2 Præ. Passio Christi operata est ad nostram salutem per modum meriti. sic autem non potuit operari mors Christi: nam in morte separatur anima a corpore, quæ est merendi principium. ergo mors Christi non est operata aliquid ad nostram salutem. ¶ 3 Præ. Corporale non est causa spiritualis: sed mors Christi fuit corporalis. non ergo potuit esse causa spiritualis nostre salutis. SED CONTRA est, quod Aug.* dicit in 4. de Trinitate. Vna mors nostri Saluatoris, scilicet corporalis, duabus mortibus nostris, id est anime & corporis, salutis fuit. RESPON. Dicendum, q de morte Christi dupliciter loqui possumus. Vno modo, secundum q est in fieri: alio modo, secundum q est in facto esse. Dicitur autem mors esse in fieri, qñ aliquis per aliquam passionem uel naturalem uel uiolentam tendit in mortem. Et hoc modo idem est loqui de morte Christi, & de passione ipsius. Et ita secundum hunc modum mors Christi causa est salutis nostre secundum id, quod de passione supra dictum est. Sed in facto esse mors Christi consideratur, secundum q iam facta est separatio corporis, & anime, & sic nunc loquimur de morte Christi. Hoc autem modo mors Christi non potest esse causa salutis nostre per modum meriti, sed solum per modum efficientiae, in quantum scilicet, nec per mortem diuinitas separata fuit a Christi carne: & ideo quicquid contigit circa carnem Christi etiam anima separata, fuit nobis salutiferum uirtute diuinitatis unice. Consideratur autem proprie alicuius cause effectus secundum similitudinem cause: unde quia mors est quaedam priuatio uitae propria, effectus mortis Christi attenditur circa remotionem eorum, quæ contrariantur nostre salutis, quæ quidem sunt mors anime, & mors corporis, & ideo per mortem Christi dr esse destructa in nobis & mors anime, quæ est per peccatum nostrum (secundum illud Romano. 4. Traditus est,

scilicet in mortem, propter delicta nostra) & mors corporis, quæ consistit in separatione anime, secundum illud primæ ad Corinth. 15. Absorpta est mors in uictoria. AD PRIMUM ergo dicendum, q mors Christi est operata salutem nostram ex uirtute diuinitatis unice, & non ex sola ratione mortis. AD SECUNDUM dicendum, q mors Christi secundum quod consideratur in facto esse, est non est ad nostram salutem operata per modum meriti, est tamen operata per modum efficientiae, ut dictum est. AD TERTIUM dicendum, quod mors Christi fuit quidem corporalis: sed corpus illud fuit instrumentum diuinitatis sibi unice, operans in uirtute eius etiam mortuum. QVAESTIO LI. De sepultura Christi, in quatuor articulis diuisa. DEINDE considerandum est de sepultura Christi. Et circa hoc quaeruntur quatuor. ¶ Primo, Vtrum conueniens fuerit Christum sepeliri. ¶ Secundo, De modo sepulturae eius. ¶ Tertio, Vtrum corpus eius fuerit in sepulchro resolutum. ¶ Quarto, De tempore quo iacuit in sepulchro. ARTICVLVS I. Vtrum fuerit conueniens Christum sepeliri: AD PRIMUM sic proceditur. Videtur quod non fuerit conueniens Christum sepeliri. De Christo enim dicitur in Psalm. 87. Factus est sicut homo sine adiutorio, inter mortuos liber: sed in sepulchro includuntur corpora mortuorum, quod uidetur esse contrarium libertati. ergo non uidetur fuisse conueniens, quod corpus Christi sepeliretur. ¶ 2 Præ. Nihil circa Christum fieri debuit, quod non esset salutiferum nobis: sed in nullo uidetur ad salutem hominum pertinere, quod Christus fuit sepultus. ergo non fuit conueniens Christum sepeliri. ¶ 3 Præ. Inconueniens esse uideatur, quod corpus Christi sepeliretur: sed illud

¶ Sed occurrunt hic duo dubia. Primum est, an mors Christi in facto esse fuerit meritoria ex parte anime. Secundum est, quomodo ualuerit similitudo inter effectum & causam in tertia conclusione, quum potius uideatur oppositum. ¶ Ad primum dicitur, q mors in facto esse iungi potest dupliciter: primo, secundum se solam, alio modo, ut terminat fieri. Et mors quidem ut terminat fieri, cadit sub merito uno & eodem, sub quo cadit suum fieri: uno enim & eodem actu martyr uult se occidi & occisum esse. Et sic pretiosa est in conspectu domini mors sanctorum eius, & sic mors Christi fuit meritoria: sed littera non loquitur sic de morte Christi: sed primo modo scilicet secundum se solam, prout est separata anima a corpore, & sic ex nulla parte inuenitur ratio meriti, quum nec actus elicitus, nec actus imperatus anime sit mors in facto esse sumpta secundum se solam, quamuis ipsa ut terminat uoluntarium mori, cadat sub actu imperato extendendo actum imperatum ad pati uoluntarium, & sic, ut dictum est, sit meritoria. ¶ Ad secundum dubium dicitur, q non est hic querenda omnimoda similitudo: quam nec etiam exigatur effectum assimilari cause instrumentali: sed sufficit iuxta subiectam materiam intelligere effectum appropriatum mortis Christi (quæ consistit in priuatione uitae propriae propter inueniendum nos) esse priuationem non uitae, sed contrarium uitae nostre, ut per huiusmodi destructionem ad finem, scilicet licet ad uitam nostram, nos perducatur. ¶ Super Quaestiois quinquagesima prima Articulus 4. Tullius clarus est. ¶ In corpore una conclusio: Conueniens fuit Christum sepeliri. Probat tripliciter. omnia sunt clara. ¶ Super

In corp. art.

In q. 52. a. 4. Et op. 3. cap. 241. & 242. Et op. 80. ca. 20. princ. Et 1. Corint. 15. 1. l. c. 3.